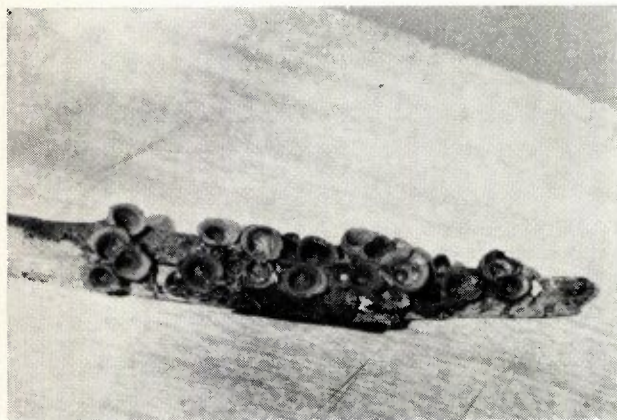

Het gele nestzwammetje. foto: Dr. P. J. van Nieuwenhoven.

VERSLAGEN VAN DE MAANDVERGADERINGEN

te Maastricht op 1 april

Voorzitter opent de vergadering en herinnert nogmaals aan het bezoek van de natuurhistorici uit Wuppertal. De leden van het Genootschap wordt gevraagd zoveel mogelijk aanwezig te willen zijn bij de rondleiding in het Museum op 1 mei, bij de ontvangst zaterdagavond rond 8 uur in „King's Club”, Ezemarkt 10, en bij de genoemde excursie o.l.v. dr. Montagne op zondag 2 mei, voorzover men deze tocht verleden jaar niet heeft meegemaakt. De heer Montagne vult hierop nog aan, dat uit dit contact met de Zuid-Limburgse zustervereniging als tegen-invitatie een excursie naar het Bergische Land, zal voortvloeien. De heer M. Meij biedt het Genootschap een door hem samengestelde „Herpetologische Tabel” aan, waarin de in Nederland voorkomende Reptielen en Amphibiën worden beschreven. Het boekje is uitgegeven door District 12 van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie en is voor f 1,50 verkrijgbaar. Men vindt in het boekje ook gegevens over bouw, habitus, vindplaats, eieren, larvale stadia enz.

Naar aanleiding van de discussie op de maandvergadering over de invloed van weersomstandigheden op de draagtijd (zie blz. 30) merkt de heer V. Janssen op dat zoogdieren toch de kalender

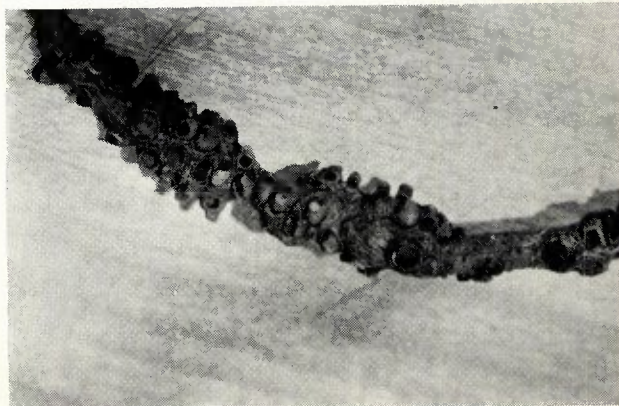
volgen, naar hem uit de literatuur blijkt. Prof. van Boven vult hierop aan, dat insecten daarentegen het klimaat volgen, er is een synchronisatie. Vinden de larven geen pas ontloken blaadjes, dan gaan ze dood en heeft men een slecht insectenjaar. Een ander voorbeeld is een bepaald motje, dat qua voedselplant van Spanje tot Narvik kan voorkomen. Daar de warmtesom in het hoge Noorden te gering is, komt het dier echter maar tot in Bergen voor.

Mevrouw Minis vertoont een tweetal dode takjes. Op een daarvan, *Crucibulum laeve* Huds., het gele nestzwammetje, gevonden in 1969 in het Savelsbos te Gronsveld, zijn een groot aantal open napjes te zien, waarin „eitjes” vol sporen gelegen hebben. Aanvankelijk is het napje afgesloten door 'n dek-seltje dat bij rijpheid verdwijnt; invallende regen-druppels zorgen voor de verspreiding van de sporen „eitjes” van deze buikzwam.

Het tweede takje bevat stengelgalletjes van de galwesp *Andricus testaceipes* HTG forma *sieboldii* HTG - 1969, Vijlenerbos bij Vaals - op eik; deze gallen waren eerst sappig; deze zachte buitenkant verdwijnt en de harde gegroefde kern blijft over; het vlieggat zit bij deze gal ietwat zijdelings. Of-schoon deze gal volgens Docter van Leeuwen vrij algemeen in ons land voor moet komen, bleek ze niet aanwezig in de collectie van het Rijksherbarium te Leiden; beide takjes zijn aan dit instituut afgestaan.

Andricus testaceipes, f. *sieboldii*.

foto: Dr. P. J. v. N.

De heer Nulens vraagt naar de voortbeweging van rupsen, dit i.v.m. een recente waarneming nabij Valencia, waar enkele groepjes rupsen, elkaar kop aan staart vasthoudend, over de weg gingen. Prof. van Boven antwoordt dat het processie-rupsen zijn die „gezellig” leven. Zij hebben opvallende kleuren, bezitten brandharen en worden dan ook door vogels gemeden.

Na de pauze worden enkele dia's geprojecteerd. Mej. van Wessem laat plaatjes zien, welke door de heer J. van Eijk op aanwijzing van Broeder Thomas Moore gemaakt werden van vleermuizen in de gangen van de Scharck.

Hierna laat Prof. van Boven een aantal dia's zien van schimmels die in symbiose leven met insecten. Veel van dit interessant materiaal werd door Spr. verzameld tijdens diens laatste studiereis in Kon-go. Er is over dit verschijnsel nog weinig gepubliceerd, zodat Spr. zich bereid verklaart een en ander, voorzien van illustraties in een volgend maandblad in een artikeltje te verwerken.

te Heerlen op 6 april

Dr Bruna laat een lijst rondgaan gericht aan Ge-deputeerde Staten van Limburg, waarop de aanwezigen met nadruk pleiten voor het behoud van het Geologisch Bureau te Heerlen.

Daarna deelt hij mee dat hij te Heerlen aan de Geleenbeek in de buurt van de Tichelbeekstraat een Witgatje, *Tringa ochropus*, waargenomen heeft. Deze vogel broedt van de Poolcirkel tot Noord Duitsland. Op de doortrek is dit dier, vooral in de kuststreek, een vrij normale verschijning, een enkele maal werd ook een exemplaar gezien dat in ons land overzomerde.

Verder vestigde hij de aandacht op het z.g. druppelen bij grassen. De wortels blijven regelmatig water, waarin sterk verdunde zouten opgelost zijn, opnemen. Het water moet grotendeels weer door de huidmondjes verdampen. Indien dit echter niet of nauwelijks mogelijk is tijdens een periode van grote luchtvochtigheid, dan wordt het overtollige water via de nerf door waterporiën actief naar buiten geperst. Men ziet ter plaatse van het uiteinde van de nerf aan de bladrand een druppel verschijnen. Waterporiën zijn in bouw en functie veranderde huidmondjes. Andere voorbeelden van

planten waar dit verschijnsel goed waar te nemen valt zijn Oostindische kers en Aronskelk.

Op de vergadering van 4 febr. te Maastricht heeft de heer Gregoire zijn verbazing uitgesproken over het feit dat hij herhaaldelijk waargenomen had, dat mussen wilde Tortels achtervolgen. Dr Dijkstra deelt mee dat het een heel gewoon verschijnsel is dat een mus een plotseling opvliegende of overvliegende tortel achtervolgt. Volgens hem heeft dit niets te maken met agressie; op de voederplaats negeren de soorten elkaar volkomen. Hij ziet het meer als een spel. Zo'n plotseling overschietende duif prikkelt de mus (niet de mussen) tot navolging. Zien vliegen doet vliegen, zoals Prof. K. Lorentz constateerde bij torenkraaien. Zien eten is een prikkel voor mensen en dieren om ook te gaan eten, ook al zijn ze juist verzadigd.

Mussen achtervolgen niet alleen tortels maar ook postduiven. Ook spreeuwen en merels laten zich wel tot een dergelijk spelletje verleiden. Men zie ook Vanellus, 1961, 4, p. 79.

te Echt op 20 februari

De heer W. Vranken vertelt het volgende: op zondag 9 mei 1970 ontdekte ik tijdens een vlinderjacht een nest langs de waterkant aan de zuidzijde van de Doort. Het van lisdoddenbladeren vervaardigde nest bevond zich in een grote pol van de priambies. Er lagen 6 ovale eieren in met een geelbruine grondkleur en roodbruine of roestkleurige vlekjes en stipjes. Drie weken later bezocht ik met de heer De Ree het nest, de eijes waren uitgekomen, de jongen zaten nog in het nest. We konden vaststellen dat we te doen hadden met het Waterhoentje (*Gallinula chloropus chloropus*). Opeens maakte een van ons 'n verkeerde beweging en 5 van de kleine vogeltjes schoten het water in, de lokroep van de moeder volgde. Dan volgt ook ineens het achterblijvertje („nakomertje”): een geplons, een gepiep en 't verdwijnt in de bek van een groene waterkikker (*Rana esculenta*) . . . ik sta perplex . . . maar de heer De Ree springt in het water, grijpt de kikker en trekt het slachtoffertje aan zijn pootjes uit de bek van de kikvors. Na 'n minuut of 3, 4 vertoont het weer tekenen van leven. We zetten het weer op het nest. We zijn verbaasd naar huis gegaan . . .